

Odluka:

Rev 2013/2018-2

Zbirni podatci

Broj odluke: Rev 2013/2018-2
ECLI broj: ECLI:HR:VSRH:2019:3322
Datum odluke: 06.03.2019
Vrsta odluke: Presuda
Vrsta predmeta: Građanski - revizija
Odjel: GRAĐANSKI ODJEL
[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Rev 2013/2018-2

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Davorke Lukanović-Ivanišević predsjednice vijeća, Ljiljane Hrastinski Jurčec članice vijeća i sutkinje izjaviteljice, Mirjane Magud članice vijeća, Željka Šarića člana vijeća, mr. sc. Dražena Jakovine člana vijeća, u pravnoj stvari tužitelja C. d.o.o. u stečaju, D., OIB ..., kojeg zastupa punomoćnik V. T., odvjetnik u D., protiv tuženika R. A. d.d., Z., kojeg zastupa punomoćnica A. K., odvjetnica u R., radi utvrđivanja osnovanosti osporavanja tražbine u iznosu od 6.765.600,26 kn, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-5314/2015-2 od 5. lipnja 2018., kojom je potvrđena presuda Trgovačkog suda u Splitu, Stalne službe u Dubrovniku poslovni broj P-919/2013 od 5. svibnja 2015., u sjednici održanoj 6. ožujka 2019.,

p r e s u d i o j e :

Odbija se revizija tužitelja C. d.o.o., kao neosnovana.

Obrazloženje

Prvostupanjskom presudom Trgovačkog suda u Splitu, Stalne službe u Dubrovniku, poslovni broj P-919/2013 od 5. svibnja 2015., odbijen je tužbeni zahtjev za utvrđenje osnovanim osporavanja tražbina drugog višeg isplatnog reda tuženika u iznosu od 6.765.600,26 kn prema tužitelju (toč. I. izreke), te je naloženo tužitelju da u roku od osam dana naknadi tuženiku troškove parničnog postupka u iznosu od 150.199,00 kn (toč. II. izreke).

Drugostupanjskom presudom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, poslovni broj PŽ-5314/2015-2 od 5. lipnja 2018., odbijena je kao neosnovana žalba tužitelja i potvrđena je prvostupanjska presuda.

Protiv drugostupanjske presude reviziju je podnio tužitelj zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava "(...) te iz razloga što odluka o ovom sporu ovisi o rješenju materijalnopravnog pitanja koje je važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni." Predlaže prihvatiti reviziju i preinačiti pobijanu presudu u skladu s tužbenim zahtjevom uz dosudu troškova sastava revizije, a podredno pobijanu presudu ukinuti u cijelosti i predmet vratiti na ponovno odlučivanje drugom vijeću drugostupanjskog suda.

Tuženik nije odgovorio na reviziju.

Revizija nije osnovana.

Prema odredbi čl. 392.a st. 1. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 84/08, 57/11 i 25/13 - dalje: ZPP), revizijski je sud ispitao pobijanu presudu samo u onom dijelu u kojem se ona pobija revizijom i samo u granicama razloga određeno navedenih u reviziji.

Osim uvodnog pozivanja na revizijski razlog bitnih povreda postupka, tužitelj u reviziji ne navodi o kojoj je povredi postupka riječ niti obrazlaže kojim i kakvim postupanjem suda u konkretnom slučaju povreda bila ostvarena. Stoga, ovaj revizijski razlog nije mogao biti ispitan (čl. 392.a st. 1. ZPP).

Nije ostvaren ni revizijski razlog pogrešne primjene materijalnog prava.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev za utvrđenje osnovanim osporavanje tražbine tuženika R. A. d.d., Z., u iznosu od 6.765.600,26 kn kao tražbine drugog višeg isplatnog reda. Parnicu je u zakonskom roku pokrenuo stečajni upravitelj tužitelja C. d.o.o. u stečaju, D., koji je u parnicu radi utvrđivanja osnovanosti osporavanja upućen rješenjem Trgovačkog suda u Splitu, Stalna služba u Dubrovniku, poslovni broj St-444/2013 od 12. prosinca 2013., nakon što je u stečajnom postupku koji se vodi nad tužiteljem osporio tražbinu tuženika vjerovnika koji za svoje tražbine ima ovršne isprave.

Kao razlog osporavanja tražbine tužitelja navedeno je da tužitelj nije osobni vjerovnik stečajnog dužnika, pa ne može svoje ostvarivati kao stečajni vjerovnik u smislu odredbe čl. 96. Stečajnog zakona ("Narodne novine" broj 44/96, 161/98, 29/99, 129/00, 123/03, 197/03, 187/04, 82/06, 116/10, 25/12, 133/12 - dalje: SZ).

U provedenom postupku nižestupanjski sudovi su utvrdili:

- da prijavljenu i osporenu tražbinu tuženika (vjerovnika R. A. d.d.) čini iznos od 3.679.236,47 kn, po osnovi Ugovora o kreditu broj ... i dva dodatka navedenom ugovoru za obveze korisnika kredita V. d.o.o.; iznos od 814.859,20 kn po osnovi Ugovora o okvirnom iznosu zaduženja broj ... i dva dodatka navedenom ugovoru za obveze korisnika V. d.o.o. te iznos od 2.271.504,59 kn po osnovi Ugovora o kreditu broj ... i dva dodatka navedenom ugovoru za obveze korisnika kredita A. d.o.o.,

- da je tužitelj sve navedene ugovore sklopio kao sudužnik s korisnicima kredita (V. d.o.o. i A. d.o.o.) te obvezao se da će zajedno s korisnikom kredita odgovarati tuženiku kao kreditoru za sve obveze korisnika kredita iz predmetnih ugovora,

- da je u predmetnim ugovorima o kreditima tužitelj izričito naveo da zajedno s korisnikom kredita odgovara za sve obveze korisnika kredita kao solidarni dužnik tih obveza sukladno odredbama čl. 43. - 53. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 35/05 i 41/08 - dalje: ZOO),

- da je tužitelj (njegov pravni prednik) za osiguranje svoje sudužničke obveze izdao zadužnice (broj OV-6617/11 i OV-6610/11 od 30. kolovoza 2011., broj OV-7452/11 od 29. rujna 2011., broj OV-7445/11 od 29. rujna 2011., (sve ovjerene kod javnog bilježnika N. M. iz D.) iz kojih proizlazi da a kao sudužnik daje suglasnost da se radi naplate tražbine vjerovnika R. A. d.d. u iznosu prema ugovorima o kreditu (kunske protuvrijednosti 480.000.000,00 EUR, 200.000,00 EUR, 1.850.000,00 kn) s pripadajućim kamatama, naknadama i troškovima, zaplijene svi računi pravnog prednika tužitelja te da se izravno s tih računa isplaćuje u korist tuženika kao vjerovnika.

Sudovi su odbili tužbeni zahtjev jer su zaključili kako osporavanju tražbine vjerovnika zbog toga što on ne bi imao status stečajnog vjerovnika, odnosno zbog toga što on nije osobni vjerovnik stečajnog dužnika nije osnovano.

Takvu odluku sudovi temelje na:

- odredbi čl. 70. st. 1. SZ, kojom je propisano da su stečajni vjerovnici osobni vjerovnici dužnika koji u vrijeme otvaranja stečajnog postupka imaju imovinskopravnu tražbinu prema njemu, što znači da tražbina stečajnog vjerovnika prema stečajnom dužniku mora biti imovinskopravna, mora nastati prije otvaranja stečajnog postupka i dužnik mora za nju osobno odgovarati cjelokupnom svojom imovinom,

- odredbi čl. 43. ZOO, prema kojoj svaki dužnik solidarne obveze odgovara vjerovniku za cijeli dug i vjerovnik može zahtijevati njegovo ispunjenje od koga hoće sve dok ne bude potpuno ispunjen, ali kad jedan dužnik ispuni dug, obveza prestaje i svi se dužnici oslobađaju,

- odredbom čl. 75. SZ, kojom je propisano da vjerovnik kojemu više osoba odgovara za ispunjenje iste činidbe u cijelosti (što je ovdje slučaj) može u stečajnom postupku, protiv svakoga od dužnika, isticati do svog potpunog namirenja, cijeli iznos koji je potraživao u vrijeme otvaranja stečajnog postupka.

Slijedom navedenog, prema shvaćanju sudova, tužitelj se kao solidarni dužnik osobno obvezao tuženiku ispuniti njegova potraživanja iz predmetnih ugovora pa je tuženik osobni vjerovnik dužnika u smislu odredbe čl. 70. st. 1. SZ i stoga tužitelj neosnovano prigovara da je preuzeo odgovornost za ispunjenje tuđe obveze, odnosno da će podmiriti tuđi dug. Solidarnost sudužnika znači da svaki sudužnik odgovara vjerovniku za cijeli dug i vjerovnik može od svakog sudužnika zahtijevati cijelo ispunjenje.

U reviziji tužitelj, u bitnom, ponavlja prigovore smatrajući da su nižestupanjski sudovi pogrešno primijenili materijalno pravo jer pogrešno su status tuženika/vjerovnika ocijenili kao stečajnog vjerovnika kojemu tužitelj/dužnik osobno odgovara za sporne obveze.

Pravilan je pravni zaključak nižestupanijskih sudova o tome da je sudužnik osobno odgovoran za preuzetu obvezu prema vjerovniku, te da ispunjava pretpostavke propisane odredbom čl. 70. SZ, slijedom čega ima pravo svoju tražbinu ostvarivati u stečajnom postupku kao stečajni vjerovnik (čl. 96. SZ).

Ovaj sud smatra korisnim obrazloženju nižestupanijskih sudova dodati i slijedeće: sudužništvo u svojoj pravnoj osnovi (za razliku od jamstva) ima karakter i elemente pristupanja dugu (čl. 101. ZOO), s obzirom na to da je riječ o ugovoru između vjerovnika i trećega, kojim se ovaj obvezuje vjerovniku da će ispuniti njegovu tražbinu prema dužniku i stupa u obvezu pored dužnika. Dužnik se ne oslobađa obveze i njegov položaj se ne mijenja. Pristupatelj dugu (sudužnik) nije s dužnikom u ugovornom odnosu u pogledu duga koji on duguje vjerovniku. On je u odnosu samo s vjerovnikom čiju poziciju poboljšava (pojačava) jer ispunjenje jednu te istu obveze može zahtijevati od obojice. Dakle, i dužnik i sudužnik su u obvezi i odgovaraju vjerovniku potpuno samostalno i neovisno jedan od drugoga. Sudužništvo nije jamstvo (nema supsidijarnosti) čak ni onda kad je ugovoren solidaritet.

Navedeni elementi sudužništva određuju položaj njegovog vjerovnika kao onog kojemu sudužnik duguje osobno (ne za drugog, već zajedno s drugim), pa bez osnove tužitelj revizijskim navodima osporava shvaćanje nižestupanijskih sudova.

Slijedom navedenog, valjalo je reviziju tužitelja odbiti kao neosnovanu, primjenom odredbe čl. 393. ZPP.

Zagreb, 6. ožujka 2019.

Predsjednica vijeća:

Davorka Lukanović-Ivanišević, v.r.